

...I els verds tenien raó

Ho havien dit els pacifistes: «un enfrontament llibio-americà al Mediterrani pot posar en perill la pau mundial». Ho havien avisat els ecologistes i els antinuclears: «les centrals nuclears són un perill real per a la salut i per al medi ambient, una amenaça per a la humanitat». I els impotents ciutadans d'Europa hem pogut comprovar, últimament, que no es tractava d'elucubracions marginalistes. L'accident en la central soviètica de Txernivtsi amb un núvol radioactiu escampat per la geografia europea i preocupants notícies sobre els efectes de la contaminació a Ucraïna, resulta un esdeveniment fonamental en la polèmica sobre la utilització de l'energia nuclear, una contundent constatació de la irresponsabilitat de la tecnocràcia pronuclear i, al mateix temps, del sentit renovat i de la racionalitat de la lluita ecologista.

Però, ¿en quina situació es troba el moviment verd en aquest moment al nostre país? ¿quins en són els grups, els fronts de treball, les organitzacions i les perspectives? Precisament, per reflexionar sobre les línies d'actuació immediates, es reunirà al Saler de València, els pròxims dies 17 i 18 de maig, la Coordinadora Estatal Antinuclear (CEAN), organisme que integra més de 50 grups ecologistes d'arreu de l'estat. La coordinadora tenia previst aquest encontre amb anterioritat, però, amb tota seguretat, alterarà l'ordre del dia acordat per analitzar la nova situació creada arran de la catàstrofe de Txernivtsi. Un grup de les Illes, quatre de Catalunya i set del País Valencià formen part de la CEAN.

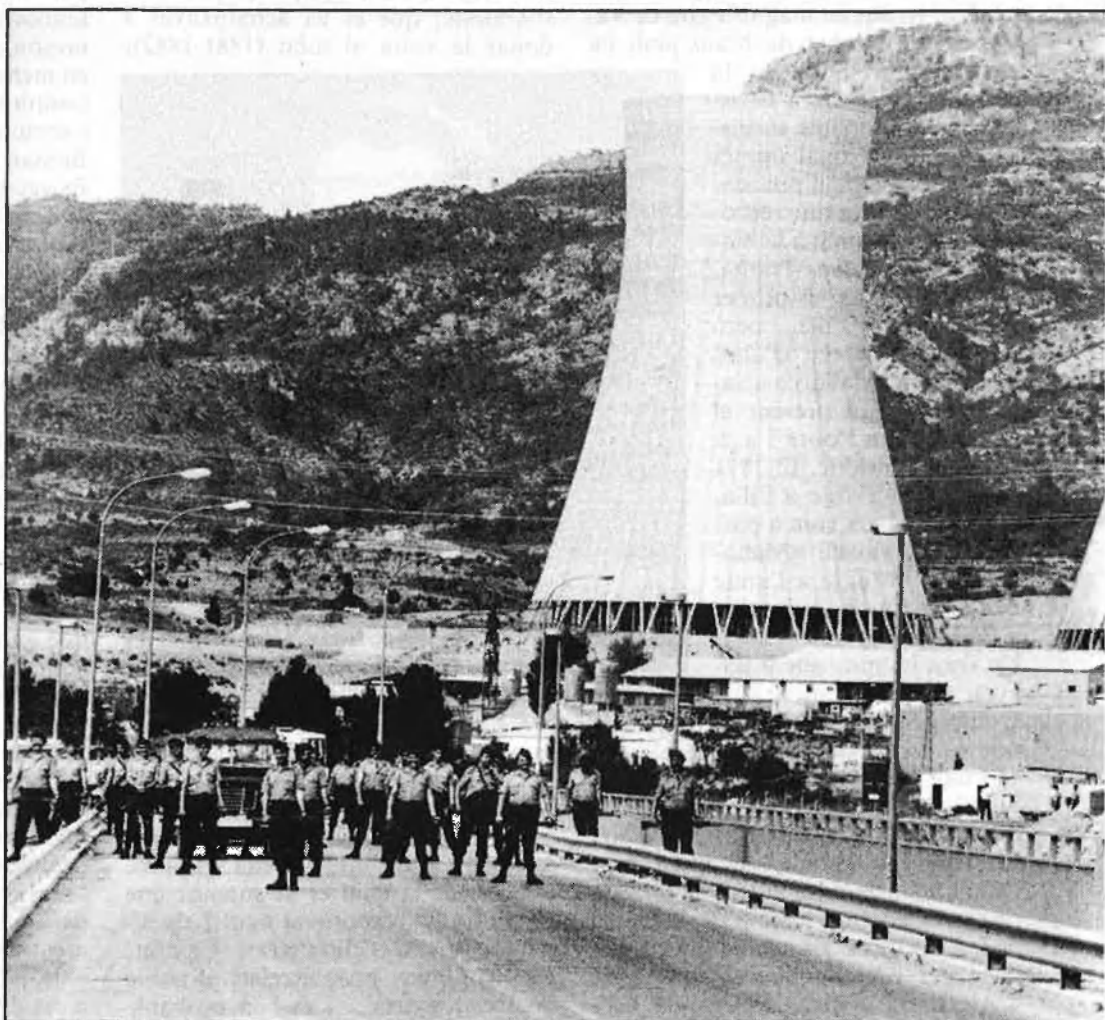
«Allò que caracteritza avui el moviment ecologista és la seua atomització», precisa Toni Montesinos, d'Acció Ecologista, un dels grups valencians més consistents i actius. Aquesta atomització ve generada per la multiplicat de temes que la lluita me-

L'accident nuclear de Txernivtsi ha tornat a traure a la llum les seues reivindicacions. Els grups ecologistes tornen a ser notícia al nostre país, però, ¿quants en són?, ¿com treballen?, ¿què pretenen?...

Adolf Beltran

lluita contra la central de Cofrents va polaritzar els esforços de la majoria del moviment ecologista valencià.

Dues línies s'hi van perfilar de bon principi: la d'aquells que en reivindicaven la paralització i la dels qui en demanaven la demolició. Acció Ecologista, representant de la primera opció, es va distingir per les seues crítiques als plans d'evacuació, el potenciament de les vies legals contra el funcionament de la central i l'exigèn-

dioambiental té per davant i, també, per l'especificitat de plantejaments ideològics i d'acció. «Per a la majoria dels grups valencians —continua Montesinos— l'entrada en funcionament de la Central Nuclear de Cofrents, al juny de 1984, fou un colp molt fort, va provocar una desmoralització tan gran que alguns col·lectius pràcticament van desaparèixer».

De fet, al llarg de molts anys, la

cia d'una comissió d'experts que en controlàs la seguretat, amb presència dels sectors afectats per la nuclear. Per a aquest grup, la conscienciació ciutadana sobre els perills de l'energia nuclear ha estat un objectiu bàsic.

D'altra banda, el Grup Ecologista Llibertari (GEL) ha estat un important representant de les tesis partidàries d'una lluita més frontal a favor de la demolició pura i simple de les

instal·lacions de Cofrents. Le seues denúncies sobre irregularitats en la construcció de la central han passat a la història recent de l'ecologisme valencià com una de les tasques més efectives i documentades pel qüestionament de l'energia nuclear i la seua hipotètica seguretat.

De tota manera, el punt crític que va representar la definitiva posada en marxa de la central de Cofrents acabà amb l'organisme coordinador que hi havia en aquell moment: la Xarxa de Contactes Ecologistes del País Valencià.

La majoria dels grups reconduïren la seua actuació i, sense deixar del tot

de banda el camp antinuclear, estrenaren noves preocupacions, com ara la desertització, la repoblació dels boscos, el deteriorament de la costa o la pluja àcida. En aquesta direcció sorgí un nou àmbit de confluència: la Coordinadora per la Defensa del Bosc al País Valencià.

En aquests moments, a més del GEL i Acció Ecologista, funcionen grups com Agró, de caire conservacionista (sense un decidit plantejament polític de l'ecologisme), un col·lectiu especialitzat en el tema ornitològic, que realitza campanyes de difusió entre els estudiants i que es troba integrat en un altre dels organis-

mes de coordinació a nivell estatal: la Coordinadora para la Defensa de las Aves (CODA). Una altra entitat de llarga trajectòria és la Colla Ecologista de Castelló, bastant activa a les comarques del nord del País Valencià. Després, per donar testimoni de la vitalitat i la pluralitat del moviment, es poden comptabilitzar un bon nombre de grups de caràcter local com Rosella, a Torrent; la Carrasca, a Alcoi; el grup ecologista Montgó, a Dènia; el grup ecologista Samaruc d'Oliva i altres grups de la Safor, la Vall d'Uixó, Borriana, Bétera... El CEAMA (Centre d'Estudis i Activitats del Medi Ambient), amb seu a València, és un grup integrat per tècnics, biòlegs i

Central nuclear de Cofrents. A la dreta, manifestació a València, després de l'accident de Txernívtsi i pancarta de Greenpeace al Micalet.

científics preocupats per la qüestió ecològica.

A la ciutat de València, però, una iniciativa ha contribuït, en els últims temps, a cohesionar i dotar d'infraestructura el moviment ecologista i tot el moviment alternatiu en general. Impulsada per Acció Ecologista, el mes de gener de 1982, al carrer de Cura Femenia, 15, en ple barri de Russafa, obria les seues portes la Casa Verda, un centre on tenen seu actualment onze grups i col·lectius de caire divers que comencen a plantejar-se la necessitat d'un local més ampli i descongestionat, capaç d'acollir la intensa activitat que ara s'hi produeix.

La reacció que, al País Valencià, ha provocat el preocupant accident Txernívtsi s'ha concretat, de moment, en la concentració convocada el passat dia 5, a València, per Acció Ecologista

EDITORIAL EMPÚRIES

Presenta dues
noves col·leccions

L'ODISSEA
Narrativa per a joves

Robert Graves
LA GUERRA DE TROIA

Joan Barceló
**UN DRAPAIRE A
NOVA YORK**

Jaap ter Haar
BORÍS

Gemma Lienas
CUL DE SAC

Pau Joan Hernández
TOT ET SERÀ PRES

LA POMA VERDA
Literatura infantil

Miquel Martí i Pol
BON PROFIT!

Il·lustracions per
Carme Solé Vendrell

Olga Xirinacs
MARINA

Il·lustracions per Asun Balzola

Distribució: **Paidós**,
Marià Cubí. 92 - 08021 Barcelona

ta i la Coordinadora Pacifista. Uns centenars de persones secundaren l'acció, sota el lema «Ahir, Harrisburg; avui, Txernivtsi; demà, Cofrents». Dijous, dia 8, representants d'Acció Ecologista s'entrevistaven amb el president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, per plantejar-li els greus interrogants que l'accident de la Unió Soviètica aboca sobre la seguretat de les centrals i sobre l'eficàcia i el sentit dels plans d'evacuació i emergència, quan resulta que la contaminació i els efectes de la catàstrofe —com s'ha demostrat pràcticament— no tenen fronteres.

La màxima autoritat valenciana es limità, d'acord amb la valoració que n'han fet els ecologistes, a recordar que el govern autònom no té competències en la matèria i a reconèixer que caldrà revisar els plans d'emergència per a Cofrents. Malgrat això, a finals de setmana, s'anunciava que un representant de la Comissió de Seguretat Nuclear de les Corts valencianes visitarà pròximament el Consejo de Seguridad Nuclear amb la missió de reclamar d'aquest organisme determinats informes sobre la seguretat de la central, que el CSN, fins ara, s'ha reservat.

L'ecologisme a les Illes es concreta en un nom prestigiós i consolidat: el del Grup d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa de les Balears (GOB). Presidit per Xavier Pastor, que, al seu torn, és precisament de la secció de Greenpeace a l'Estat espanyol, el GOB ha evolucionat de la seua inicial preocupació ornitològica cap a un ample ventall d'accions en defensa del territori i el medi ambient.

«La lluita contra la urbanització del nostre litoral, que ja és ocupat en un 50 %, centra gran part del nostre treball», ha manifestat a EL TEMPS un portaveu del GOB, que, de fet, ha aconseguit significatives victòries: a Sa Dragonera, a la platja des Trenc i altres indrets. Precisament, la passada setmana, veia convertida en realitat una de les seues reivindicacions: el Parlament balear aprovava la llei de protecció de s'Albufera des Grau a Menorca.

«Com que a les Illes no hi ha cap central nuclear, sense desvincular-nos d'aquesta lluita general, nosaltres ens hem dedicat amb major atenció a altres qüestions —explica el representant del GOB—, tot i que ens hi solidaritzem plenament». El grup d'Ornitologia Balear, que no es va integrar en la Federació de Amigos de la Tierra, potencia a hores d'ara, amb

altres grups, com Adenex d'Extremadura, o Silvema, de Màlaga, el Consejo para la Estrategia Ambiental (CEA). «Es tracta —expliquen en el GOB— d'un organisme que no sorgeix, com ha estat habitual, de la iniciativa d'algú a Madrid per buscar després adhesions a nivell de comunitats autònomes. Aquest és un organisme nascut de forma descentralitzada i amb voluntat operativa, ja que, fins ara, les coordinadores d'àmbit estatal s'han caracteritzat, amb l'excepció de Greenpeace, que és un moviment internacional amb dos milions de socis, per una extremada falta d'infraestructura en relació als objectius que es proposen dur a terme».

A Catalunya, el moviment ecologista presenta, encara, un espectre més complex i diversificat que al País Valencià: des de seccions d'organitzacions internacionals dedicades a la informació antinuclear, com ara Wise, fins a grups decidits per l'alternativa electoral a través de Los Verdes, passant per coordinadores com la Xarxa Ecologista i Alternativa i per grups com el Comitè Antinuclear de Catalunya (CANC) o l'Assemblea Verda (que edita, amb acceptable periodicitat, la revista *Terra Verda*).

Fonts del Comitè Antinuclear valoraven a aquesta revista que a Catalunya, també, «l'accident de Txernivtsi ha fet que la gent torni a bellugar-se després d'un període d'endormiscament pel que fa al tema antinuclear». Aquestes mateixes fonts remarquen l'ampliació de les preocupacions ecologistes cap a altres àmbits del moviment alternatiu. I apunten com a símptoma que, per primera vegada, les accions relacionades amb la catàstrofe nuclear soviètica seran convocades conjuntament per la Xarxa Ecologista i Alternativa i la Coordinadora Pacifista.

Victòria Arbolí, de la Xarxa, on s'apleguen 22 grups alternatius i verds, i que acaba de confluïr amb el MOC (Moviment d'Objecció de Consciència), reconeixia que «hi ha hagut poca capacitat de reacció» i apuntava una concentració per a dimecres dia 16 i una possible manifestació el diumenge 1 de juny, en vespres del dia Internacional del Medi Ambient, com a accions més immediates en el reviscolat panorama antinuclear. «Ara la gent sembla més sensibilitzada. L'any passat, en canvi, ens va costar un gran esforç reunir 3.000 persones per a la cadena humana que vam fer entre Ascó i Vandellòs». □